

بررسی کیفیت آموزش غواصی

آموزش و یادگیری صحیح غواصی از مهمترین بخش های غواصی می باشد. در واقع کیفیت در سایر بخش های غواصی تا اندازه زیادی به چگونگی عملکرد آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی بستگی دارد. کیفیت در حال حاضر یکی از محورهای اصلی همه مباحث آموزشی است و ارتقای آن مهمترین وظیفه مراکز و مربیان غواصی است

مفهوم کیفیت آموزشی شامل چهار قسمت است که عبارتند از: کار کردها و فعالیت های مراکز غواصی از قبیل فرایند آموزشی - یادگیری هنرجو - دانش و اطلاعات مربی - تجهیزات آموزشی

مشکلات اساسی آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی را می توان در دو گروه کلی شامل مشکلات بیرونی و مشکلات درونی طبقه بندی کرد.

- ۱- هزینه های آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی
- ۲- افزایش سطح توقعات هنرجوی غواصی برای مطالبه آن
- ۳- پایین بودن حقوق و دستمزد مربیان غواصی
- ۴- کمبود منابع مالی برای ساخت مراکز غواصی مجهز
- ۵- تجهیزات و امکانات استاندارد مراکز غواصی

و در طبقه مشکلات درونی نظام آموزشی می توان به موارد زیر اشاره کرد :

- ۱- روش های نامناسب تربیت مربی
- ۲- عدم جذب ، تربیت و نگه داشتن مربیان خوب و متخصص
- ۳- ناکارآمدی برنامه های آموزشی ضعیف
- ۴- عدم پویایی در مدیریت مراکز غواصی
- ۵- ناکارآمدی نظام کنترل ، نظارت و ارزشیابی
- ۶- کم اثر بخش بودن برنامه های آموزشی موجود
- ۷- پایین بودن سطح سواد علمی مربیان غواصی
- ۸- عدم انگیزه و علاقه برای رشد صحیح مربیان غواصی
- ۹- عدم تدریس فعال در کلاس های آموزشی غواصی
- ۱۰- نبودن عشق به آموختن، محبت و روابط انسانی و صمیمی در مربیان غواصی

در نوشتار حاضر راهکارهایی جهت حل مشکلات کنونی نظام آموزشی غواصی و ارتقای کیفیت آن ارائه شده است که با تکیه بر مدیریت کارآمد و موثر در صورت اجرایی کردن آن موجب ارتقای کیفیت خدمات آموزشی غواصی می شود

مقدمه : غواصی خوب ، آسان و ایمن در گرو آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی می باشد و آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی وسیله رسیدن به مراحل بالاتر است. کانت فیلسوف قرن هیجدهم معتقد است: « بشر تنها با تعلیم و تربیت می تواند آدم شود و آدمی چیزی جز آنچه تربیت از او می سازد نیست . از اینرو مسئله تعلیم و تربیت بزرگترین و دشوارترین مسئله ای است که انسان با آن درگیر است.»

نظام آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی مسئولیت عظیم باروری و شکوفایی استعدادها و توانایی نسل کنونی و آتی جامعه غواصی را برای نیل به توسعه غواصی به عهده دارد. امروزه نقش تعلیم و تربیت به عنوان یکی از عوامل اصلی بهبود روش های غواصی بر هیچ کس پوشیده نیست.

امروزه و در قرن ۲۱ توجه جدی به امر مهم آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی از اهداف کلیدی و مهم سازمان های آموزش دهنده غواصی محسوب می شود. مخصوصاً افزایش کمی هنجرویان با توجه به کمبود امکانات و منابع کیفیت بخشی به امور آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی را در اولویت اول برنامه ها قرار داده است.

بدون شک در حرکت به سمت جهانی شدن، کیفیت یک عامل تاثیرگذار است. در روند توسعه صنعت و بازرگانی، یکپارچگی اقتصاد جهانی و رشد و اشباع بازار، کیفیت نقش اصلی را ایفا کرده و یکی از مهمترین عامل های رقابت سازمان آموزش دهنده غواصی و موفقیت در بازارهای منطقه ای و جهانی به شمار می آید

کیفیت مهمترین معیار توسعه آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی است. موضوع کیفیت در اکثر برنامه های آموزشی غواصی به یکی از مفاهیم اساسی در سیاست گذاری های کلان آموزشی غواصی تبدیل شده است. و از این رو کیفیت گرایی به منزله مرحله مهمی از تاریخ تحولات آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی مطرح شده است. کیفیت در حال حاضر یکی از محورهای اصلی همه مباحث آموزشی است و ارتقای آن مهمترین وظیفه سازمان های آموزش دهنده غواصی است. حتی ارتقای کیفیت نظام آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی به منزله هدف نهایی برخی از سازمان های آموزش دهنده غواصی است

با تاکید به مطالب فوق لزوم توجه مربیان غواصی به اهمیت و ضرورت ارتقای کیفیت آموزشی در ارائه خدمات آموزش و یادگیری صحیح غواصی را دارد

مفهوم کلی: آموزش و یادگیری صحیح با همان تعلیم و تربیت معادل فارسی عبارت انگلیسی Education است که عبارتست از تمام واکنش ها، اثرات، راهها و روش هایی که برای رشد و تکامل توانایی های فکری، معرفتی و همچنین مهارت ها، نگرش ها و رفتار هنجروی غواصی به کار می رود و یکی از ارزش های مثبت جامعه غواصی باشد.

با توجه به شمول و جامعیت مفهوم آموزش و یادگیری صحیح و اصولی، معانی و برداشت های مختلفی از این واژه در ذهن متبادر می شود از جمله:

آموزش مادام العمر: این اصطلاح مبتنی بر یک مفهوم فلسفی است که آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی را فرآیندی دراز مدت می داند. فرآیندی که از بدو شروع غواصی هنجرو آغاز و با مرگ آنها پایان می یابد.

آموزش رسمی: عبارت است از آموزشی منظم که به طور معمول در مراکز آموزشی غواصی توسط مربیان مجاز و معتبر غواصی صورت می گیرد آموزش رسمی به طریقی سازمان داده شده است که از سطوح ابتدایی ساده شروع و به سطوح عالی و دشوار که تخصصی می باشد خاتمه می یابد.

آموزش مداوم: اصطلاحی است فراگیر، برای تمام اشکال آموزش و یادگیری صحیح، از جمله برای آن عده که دست از آموزش رسمی در هر سطحی کشیده اند و آنان که به دنیای کار وارد شده اند و به طریقی مسؤلیت های دیگری را پذیرفته اند.

آموزش غیر رسمی: به نوعی از آموزش و یادگیری صحیح اطلاق می شود که خارج از نظام آموزش رسمی بوده و به صورت پیوسته یا گسسته از نظر زمانی قابل اجرا است.

آموزش عمومی: نوعی از آموزش است که برای توسعه ی مهارت از سطوح ساده به دشوار تنظیم شده است این آموزش باعث تحصیل عمومی، بالا بردن سواد غواصی و نیز مفاهیم محیط زیست، جغرافیایی، علوم دریایی و غیره می شود.

آموزش فنی و حرفه ای: اصطلاح جامعی است که در برگیرنده فرایند آموزشی خاصی است این اصطلاح علاوه بر آموزش عمومی، به مطالعه و بررسی تکنولوژی و فنون و علوم وابسته به آنها و تحصیل مهارتهای فنی و دانش حرفه ای در بخشهای مختلف غواصی می پردازد، اهداف گسترده ی آموزش فنی و حرفه ای، آن را از آموزش حرفه ای که محدود به مهارتهای خاص و دانش لازم برای یک حرفه ی بخصوص یا گروهی از حرف می باشد، جدا می نماید.

آموزش فنی: آموزشی است که برای دوره های بالاتر و عالی برنامه ریزی شده است

معنی و مفهوم کیفیت: تعریف دقیق کیفیت دشوار است زیرا همچون همه واژه های ارزشی دیگر، قابل تعبیر و تفسیر است و مفهومی متغیر و پویا است و تابع فلسفه ها و جهان بینی های مختلف است و در نهایت اینکه ویژگیهای کیفیت تابع محیط است.

معنای لغوی کیفیت : کیفیت از واژه ی لاتین quality است که این واژه از ریشه qualis یا qualitas به معنای نحوه بودن گرفته شده است. علامه دهخدا کیفیت را چگونگی حالت یا وضعی که در چیز حاصل آید، معنی کرده است و همچنین دکتر عمید در فرهنگ عمید کیفیت را چگونگی معنی می کند.

کیفیت و کمیت یک چیز، دو وجه جدائی ناپذیر یک چیز هستند. کیفیت بر مبنای کمیت شکل می گیرد. هر موجود دارای خصوصیتی است که کیفیت آن را می سازد، شکل ظاهری موجود، خصوصیات مذکور را می سازد. پس بدون وجود کمیت، بحث کیفیت بی معنی است.

کیفیت آموزشی: مفهوم کیفیت در آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی مفهومی چند پهلو، مشتبه کننده و مبهمی است. به همین دلیل معیارهای متفاوتی برای قضاوت درباره کیفیت مراکز آموزشی و مربیان غواصی معرفی شده است. مفهوم کیفیت از حوزه صنعت به غواصی وارد شده است. پس کیفیت در صنعت برابر است با رضایت مشتری و توجه به نیازهای او، بنابراین کیفیت آموزشی انجام تغییرات مورد نظر در هنرجوی غواصی به صورت مطلوب و موفقیت آمیز است.

کیفیت آموزشی مفهوم چند بعدی است که شامل موارد زیر است:

- ۱- کار کردها و فعالیتهای مراکز آموزشی غواصی از قبیل فرآیند انتقال دانش
- ۲- یادگیری هنرجو
- ۳- مربیان و دست اندرکاران آموزشی
- ۴- هنرجویان و مخاطبین
- ۵- امکانات و تجهیزات آموزشی

کیفیت آموزشی به مجموعه ای از عوامل بستگی دارد که مهمترین آنها به قرار زیر هستند:

- ۱- محیط فعال از نظر فکری
- ۲- وجود حداقل شرایط لازم جهت اجرای فعالیتهای آموزشی غواصی
- ۳- در دسترس بودن مواد آموزشی و مربی که مشارکت و علاقه هنرجو را برانگیزد و بتواند او را به سطح جدید درک و شناخت در غواصی برساند.

راهکارهای موثر برای ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی:

نظامهای آموزشی غواصی به عنوان بارز ترین شاخص سرمایه گذاری نیروی انسانی در زمینه شکوفایی در جامعه غواصی، نقش اصلی را برعهده دارد. امروزه این نظامها سهم قابل توجهی از بودجه هر سازمان آموزش دهنده غواصی را به خود اختصاص داده و با توجه به اهمیت و نقش آن در ابعاد اقتصادی جامعه غواصی ضروری است در جهت بهبود کیفیت نظامهای آموزشی غواصی اقدامات اساسی صورت بگیرد و از هدر رفتن سرمایه های انسانی و مادی جلوگیری شود

با توجه به ضرورت ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی جهت نیل به اهداف توسعه آموزشی غواصی راهکارهای مختلفی در ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی تاثیر دارند. این عوامل از درون مجموعه نظام آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی موجب ارتقای کیفیت خدمات آموزشی می شوند. مراکز آموزشی و مربیان غواصی می تواند با مدیریت کارآمد و موثر، نقشی مهم در اجرای این راهکارها داشته باشند که می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱- تجهیز مراکز آموزشی غواصی به امکانات و تجهیزات متنوع از جمله فناوری های نوین آموزشی
- ۲- فراهم کردن امکانات آموزش، مشاوره و راهنمایی
- ۳- به حداقل رساندن تراکم کلاسی در دوره های آموزشی
- ۴- برنامه ریزی در جهت تقویت همکاری و مشارکت همه غواصان برای کمک به ارتقای کیفیت فعالیت های آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی، از جمله برگزاری مداوم کلاس های آموزشی و توجیهی
- ۵- توجه و تاکید عملی به اجرای کامل استاندارد های آموزشی غواصی
- ۶- استفاده از روشهای تدریس پیشرفته و فعال و ترک روشهای منفعل سنتی و نیز استفاده از روشهای ارزشیابی جدید به منظور تعمیق یادگیری در هنرجویان غواصی
- ۷- تاکید بر پرورش همه جانبه هنرجویان غواصی در ابعاد علمی، اجتماعی، اخلاقی و جسمی و پرهیز از هرگونه یک جانبه نگری در آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی
- ۸- تعامل سازنده با سایر مراکز و مربیان معتبر آموزشی غواصی
- ۹- جذب مربیان موثر و کارآمد در فرآیند آموزش و یادگیری صحیح غواصی براساس اصل شایسته سالاری
- ۱۰- برگزاری کلاسهای فوق برنامه جهت ارتقای آموزشی هنرجویان غواصی
- ۱۱- تعامل موثر و مستمر مربیان با هنرجویان غواصی جهت توانمند سازی خویش در فرآیند تدریس
- ۱۲- تاکید بر فعالیتهای پرورشی در کنار فعالیتهای آموزشی جهت رشد اخلاقی و اجتماعی و جسمی
- ۱۳- توجه به آموزش های عملی و کاربردی در کنار درس های نظری

۱۴- استفاده از یافته های جدید روانشناسی پرورشی در فرآیند تدریس به خصوص استفاده از روشهای تغییر رفتار براساس اصل تقویت و پاداش

۱۵- جذب مربیان متخصص و متعهد و رعایت اصل عدالت در ارتقای آنان و نیز استفاده از اصل پاداش جهت تشویق و انگیزه دهی به آنان

۱۶- تربیت مربیان بر اساس یافته های جدید علمی و روانشناسی تربیتی با تکیه بر اصل تعامل سازنده با سایر مراکز و مربیان آموزشی غواصی

۱۷- حاکم کردن فرهنگ سازمانی موثر و کارآمد و جو عاطفی مناسب در فضاهای آموزشی غواصی

۱۸- تعامل دوجانبه و مستمر کلیه عوامل آموزشی جهت اجرای فعالیتهای آموزشی

۱۹- حذف نابرابریهای آموزشی و رتبه بندی رایج آموزشی از لحاظ کیفیت ارائه خدمات آموزشی و لزوم توجه برابر و عادلانه

۲۰- بهره گیری از دستاورد های اخلاقی، علمی و فنی و اتخاذ تدابیر و شیوه های لازم در فراهم آوردن زمینه مناسب برای شکوفایی استعدادها

۲۱- انعطاف پذیری در طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه های آموزشی با توجه به مسائل جاری و قابلیتهای منطقه ای

۲۲- ارائه مطالب آموزشی با استفاده از آخرین وسایل و امکانات تکنولوژی آموزشی

۲۳- تخصیص بودجه و منابع مالی کافی جهت خرید ابزار آموزشی و کمک آموزشی

۲۴- تعیین اهداف دوره های آموزشی مختلف براساس نیازهای هنرجویان غواصی

۲۵- پرهیز از هرگونه آرمان گرایی تخیل گرایانه در انتخاب اهداف آموزشی

۲۶- استفاده از تجارب آموزشی دیگران جهت کیفیت بخشی به امور آموزشی

۲۷- تغییر نگاه مصرف گرایانه به آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی به نگاه سرمایه ای

نتیجه گیری: نگاهی دقیق و ژرف اندیشی مضاعف به نقش آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی در جهت توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی غواصی ایجاد می نماید که به طور جدی به مقوله کیفیت خدمات آموزشی غواصی ارائه شده در مراکز آموزشی غواصی پرداخته شود.

کیفیت مهمترین معیار توسعه آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی است. موضوع کیفیت در اکثر نظامهای آموزشی غواصی به یکی از مفاهیم اساسی در سیاست گذاری های کلان آموزشی غواصی تبدیل شده است. و از این رو کیفیت گرایی به منزله مرحله مهمی از تاریخ تحولات آموزش و یادگیری صحیح و اصولی غواصی مطرح شده است. کیفیت در حال حاضر یکی از محورهای اصلی همه مباحث آموزشی است و ارتقای آن مهمترین وظیفه سازمان های آموزش دهنده، مراکز آموزشی و مربیان غواصی است.

گردآوری، تألیف و ترجمه: سعید پروین

مركز غواصی بین المللی مارینا www.IranMarina.com

استفاده از مطالب این مقاله به شرط امانت داری و رعایت اخلاق حرفه ای (درج منبع و نویسنده) آزاد می باشد